

dog medført, at Ligheden ikke fuldstændigt har kunnet gennemføres i alle Henseender; men det glæder mig, at denne gode Villie til ogsaa her at skaffe Lighed tilveie har viist sig, navnlig deri, at der gives dem, der ville komme til at lide under Uligheden, en Afkortning i Slutningen af deres Tjenestetid; jeg indbrømmer fuldstændigt, at dette i mange Tilfælde ikke kan ansees for fuld Erstatning for det lidte Tab af Tid paa det første Stadium af Udførelsen af deres Børnepligt, men, naar man ikke har kunnet finde nogen anden Erstatning derfor, saa viser dog det, at man vil give denne Erstatning, at man i det Hele nærer et Ønske om at udvise Billighed og Retfærdighed saavidt muligt; et Forslag om at ville give Erstatning i Penge for denne hverligere Tjeneste, vilde jeg have anseet for noget Uheldigt. Endnu skal jeg gjøre opmærksom paa med Hensyn til Retstelsen i Børnepligtens Udøvelse for dem, der paa anden Maade have skaffet sig den fornødne Færdighed, og navnlig dem, der tidligere ved at tjene i frivillige Corps have søgt at skaffe sig Uddannelse, at dette var et af de Punkter, som jeg frygtede for at maatte bekæmpe, eftersom jeg maatte antage, at det vilde fremkomme; men, saaledes som Forslaget herom er fremkommet, kan jeg godt slutte mig til det, idet her nemlig ikke er Tale om ved selve Uddannelsen at begunstige dem, som tidligere saaledes have sluttet sig til et frivilligt Corps, men kun om, at de, efterat Uddannelsen er færdig, kunne vedligeholde disse Færdigheder igjennem frivillige Øvelser og derfor kunne fritages for den senere Tjeneste i Forstærkningen, og dette kun, naar disse frivillige Corps ere saaledes organiserede, som her er nævnt, at deres Ordning maa være stadfæstet og deres Officerer udnævnte af Kongen; thi, at ville indrømme Medlemmer af aldeles frivillige Corps Ret til at fritages for en saadan senere Tjeneste, vilde være en Bestemmelse, som jeg i høi Grad maatte have havt Betænkelighed ved og vistnok ikke kunde have sluttet mig til. At Lovudkastet hviler paa disse Grundsætninger, har, som sagt, glædet mig meget, og jeg vil aabent tilstaae, at det tillige har overrasket mig. Naar man har seet den Retning, hvori vor hele Udvikling er gaaet i de sidste 12 à 14 Aar, hvorledes man mere

og mere er kommen tilbage fra de demokratiske Grundsætninger, har det ikke kunnet Andet end overraske mig at see, at vi nu pludseligt ere komne til i et Regjeringsudkast og i et Forslag fra en Forsvarscommission som den, der har været nedsat, at opnaae at see saa friske Grundsætninger opstillede. Der er et gammelt Ord, som er sandt som saa mange af de gamle Ord, at intet Onde er saa stort, at det jo altid medfører noget Godt. Den Overraskelse, der er bleven mig til Deel ved at see saa friske Grundsætninger fremsatte, har bragt mig til at overveie, hvad Grunden har været hertil, og jeg har da kun kunnet tænke mig, at det Onde, som vort Fædreland er undergaaet baade overfor Udlandet og med Hensyn til den Røstelse af Friheder og Rettigheder her i Landet, som igjennem Forsatningskampen er kommen tilstede, har bragt en saadan Aand over Befolkningen i det Hele, at man forud har vidst, at man ikke vilde kunne sætte nogen ny Armeeplan igjennem, som ikke var grundet paa saadanne friske Grundsætninger.

Da jeg nu er af den bestemte Formening, at vi maae have en ny Hærplan, idet vor 25-aarige Hærplan forlængst er forældet, og er saa meget mere ubrugelig paa Grund af de nye Forhold, hvori vi ere indtraadte, saa kan jeg ikke Andet end glæde mig over, at der er blevet fremlagt for os et Lovforslag, bygget paa saadanne Grundsætninger som dem, jeg har tilsladt mig at fremhæve, idet det hos mig har bragt den Overbeviisning tilstede, at vi kunne gaae frem med denne Sags videre Forhandling, og see at enes om de Enkeltheder, der kan være Spørgsmaal om, og navnlig den Børde, som ifølge Lovforslaget fordres af Landet, eftersom man har noget virkelig Solidt og Godt at bygge paa, hvilket er det første Fornødne. — Naar der har været Spørgsmaal om Almeenvæbning eller en Hærordning som denne, saa har jeg ogsaa dannet mig en begrundet Mening i saa Henseende, men dog ikke nogen saa fast begrundet Mening, at den jo vel kan modificeres; men jeg har dog en temmelig begrundet Mening derom. Under en tidligere Krigsførelse for nogen Tid tilbage vilde en almindelig Væbning vistnok, efter den daværende Maade at føre Krig paa, have